

Lietuvos meno kūrėjų asociacija

Apie tai, kas svarbiausia

2012-12-21

ŽURNALAS: FOTOGRAFIJA

TEMA: Fotografija iševijoje

AUTORIUS: Tomas Pabedinskas

DATA: 2012-08

Apie tai, kas svarbiausia

Tomas Pabedinskas

Jungtinėje Karalystėje gyvenantis Tadas Kazakevičius kūrybine fotografija susidomėjo prieš ketvertą metų. Tačiau per šį gana neilgą laikotarpį autorius jau spėjo pademonstruoti brandų požiūrį į kūrybą ir išsiskirti nuosekliais bei jautriais darbais portretinės ir gatvės fotografijos srityse. Šiame interviu, kaip ir savo kūryboje, T. Kazakevičius kalba apie tai, kas svarbiausia – tiek fotografijoje, tiek santykiyje su supančiu pasauliu.

Fotografuoti pradėjai tik išvažiavęs į Jungtinę Karalystę. Ar imtis fotografijos paskatino vietos pasikeitimas? Galbūt – kitoks Tavo paties santykis su nauja aplinka?

Kad ir kaip norėtusi tai romantizuoti, tačiau nejaučiu jokio ryšio tarp savo išvykimo 2007 m. ir fotografijos atėjimo į mano gyvenimą 2008 m. vasarą. Tada, pabaigęs studijas Vilniaus Gedimino technikos universiteto Architektūros fakultete ir nutraukęs darbą reklamos agentūroje, išvykau įgyti praktikos reklamos srityje. Visada galvojau ir dabar dar manau, kad Londonas yra reklamos ir dizaino sostinė. Po ilgų ir įvairių meninių ieškojimų atradau fotografiją.

Iš pradžių mane domino viskas be išimties. Tokios aistros, kokią dabar jaučiu portretams bei fotopasakojimams, tada nebūčiau net įsivaizdavęs. Visada buvau ir vis dar esu technikos žmogus, tad galbūt pats fotoaparatas sudomino kaip neįprastas prietaisas. Manau, kad troškimą paimti fotoaparata į rankas sąlygojo tuo metu susiklosčiusios mano gyvenimo aplinkybės.

Didžiąją dalį Tavo kūrybos sudaro socialinė, gatvės fotografija ir portretai. Kodėl Tau tokie svarbūs žmonės ir jų gyvenimo istorijos?

Visada sakau sau ir kitiems – fotografijos esmė yra pažinimas. Eidamas gatve ar kur

kitur pamatau žmogų, kuris visų pirma sudomina mane patį, o vėliau gal bus įdomus ir žiūrovui. Tada kaip mat norisi praeivį pažinti, sužinoti istoriją, slypinčią už pirmąkart matomo veido.

„Nepažįstamųjų“ serija mane pamokė, kad net ir, regis, niekuo neišsiskiriantis žmogus gali savyje nešioti didžias istorijas, kurios įtraukia ir skatina toliau tęsti pažintį, išgirsti dar daugiau. Fotografija man – tik „antroji bazė“, kuri įprasmina mano pažinimą. Eidamas savo fotografijos keliu ilgainiui pajutau, kad niekas manęs taip nejaudina, kaip tos dar nepapasakotos, neišklaustos istorijos. Niekada nebus dviejų vienodų žmonių ir nei vienas žmogus nenugyvens savo gyvenimo be nutikimo, kuris jo istoriją paverčia vienintele ir nepakartojama.

Ar skiriasi žmonių fotografavimas Jungtinėje Karalystėje ir Lietuvoje?

Mano nuomone – nei kiek. Ne kartą girdėjau komentarų, kad to ar ano nebūčiau nuveikęs, jei būčiau likęs Lietuvoje. O aš iš principo, norėdamas įrodyti, kad jie klysta, atvykęs į Lietuvą ir toliau ieškodavau istorijų. Taip mano portretuose atsirado šaukštadirbio Juozuko istorija ar Šilėnų vaikų veidai. Abiejose šalyse apstu įdomių istorijų. Ką rastumei Jungtinėje Karalystėje, to galbūt nerasi Lietuvoje, ir atvirkščiai. Žmonės draugiški fotografui, kuris bando juos pažinti – reikia tik išmokti priėti, sudominti žmogų, pajauti jį.

Kodėl analoginę fotografiją mėgsti labiau nei skaitmeninę? Kuo traukia būtent vidutinio formato juosta?

Vos prieš keletą dienų su kolega fotografu šnekėjome apie du skirtingus kelius atrasti fotografiją. Vienas jų, kai fotografija patraukia savo paprastumu ir tada įklampina tave taip giliai, kad galiausiai pradedi gilintis į jos istoriją: atrandi juostas ir didintuvus, popierių ir ryškumą. Kitas – kai fotografiją priimi kaip istorijos produktą, kurio pradžioje juosta buvo vienintelis būdas užfiksuoti kadra.

Aš, be abejonės, priklausau pirmajai fotografų grupei. Atradau fotografiją kaip gan instinktyvų būdą fiksuoti. Pradžioje nerūpėjo techniniai duomenys, pakako automatinių režimų. Tačiau kuo toliau, tuo labiau domino pats procesas, šio prietaiso valdymo galimybės. Galiausiai, ir pati fotografijos praeitis, kuri neįmanoma be juostos. Iš pradžių – siaura juosta su senutėliu „Zenit“ iš sendaikčių turgaus, vėliau, pamačius neregėtą kadro gylį ir detales, – vidutinio formato juosta su mano pirmuoju vidutinio formato draugu „Kiev 88“. Taip ir įklimpau.

Kvadratas – mano mėgstamiausias formatas. Kažkaip natūraliai norisi į jį talpinti viską, kas mane sudomina. Vidutinio formato kamera visada man po ranka. Ji – ištikima mano pakeleivė. Be jos išėjęs iš namų jaučiuosi tarsi nuogas.

Kurias savo serijas labiausiai vertini? Kodėl?

Neabejotinai turėčiau išskirti savo „Nepažįstamųjų“ seriją. Ji mane atvedė prie dabartinės pasaulėžiūros, padėjo suprasti, ko aš ieškojau fotografijoje. Darydamas (ir vis dar tęsdamas) šią seriją, pažinau žmones, sužinojau jų neįtikėtinas istorijas, išmokau ne tik išklausti, bet ir sudominti žmogų, įtraukti į savo fotokelionę. Ši serija mane, galima sakyti, suformavo ir išugdė. Kartais mano Ieva (žmona) mane „patraukia

per dantį“, kad kažkada, vos pradėjęs šią seriją, save labai bariau, jog užsiimu niekais, kad ji niekur manęs nenuves ir nieko doro iš jos neišeis. Šiandien turiu pripažinti – buvo visiškai atvirksčiai. Tad kiekvienam linkiu nebėgti nuo savo idėjų vos tik sudvejojus ar iškilus abejonei.

Kita serija, kurios negaliu pamiršti – „Šilėnų vaikai“. Tai buvo serija, kurią bekuriant norėjosi, kad sustotų laikas. Su kolega Dariumi Chmieliausku ieškojome praeities ir galiu pasakyti, kad ją radome. Tarsi kas laiko mašina būtų nukėlęs į laikus, kai vaikų vasaros dar buvo basakojės, nerūpestingos ir padūkusios. Tai buvo ištisa fotografinė euforija.

Be abejonės, kiekviena serija, kurios ėmiausi, buvo be galo artima mano širdžiai. Įskaitant ir bokso klubo istoriją ar fotopasakojimus apie neramumus Londone. Šiuo metu taip pat dirbu prie širdžiai mielos serijos apie vieną senuką, kurį kaip tik ir sutikau kurdamas „Nepažįstamųjų“ seriją. Tai žmogus su tikrai neeiline istorija.

Jungtinėje Karalystėje bei kitose pasaulio šalyse gyvena ir kuria ne vienas lietuvių fotografas. Ar jie bendrauja, ar yra susibūrusi kokia užsienio lietuvių fotografų bendruomenė?

Turime tokį klubą, kuriame buriasi fotografai. Jis vadinasi „Fotofiltrai“. Jame susipažinau su ne vienu kolega, su kuriuo dabar artimai bendrauju. Tai puiki erdvė pasidalyti mintimis ar pastebėjimais, o kartais tiesiog draugiškai pasišnekėti prie alaus bokalo.

Koks Tavo santykis su Lietuvos fotografijos scena? Ar savo darbus laikai lietuviškos fotografijos dalimi, ar vertini juos jau globaliame kontekste?

Šiuo metu esu atsidavęs Lietuvos fotografijai. Ją labai vertinu ir matau, kad ji turi be galo didelį potencialą. Neveltui Lietuva garsėja savo humanistinės fotografijos klasikais. Kadangi humanistinė fotografija yra man itin artima, save laikau lietuviškosios fotografijos atstovu. Tačiau kūrybos neribojų sienomis, todėl tikiu, kad mūsų menininkų darbai gali būti įdomūs svetimšaliams. Globaliame kontekste, manau, fotografą gali įvertinti tik patys žiūrovai.

Gal galėtum palyginti kūrybinės fotografijos tendencijas Lietuvoje ir Jungtinėje Karalystėje? Kuo jos skiriasi, kuo panašios?

Pajutau, kad šiuo metu labai aktyviai domimasi „šiuolaikinės fotografijos“ tematika, kuri man pačiam šiek tiek svetima. Be abejonės, mados bei vestuvinė fotografija – amžinos ir egzistuoja tiek Vilniuje, tiek Londone. Internetas panaikino visas sienas ir apribojimus, tad nematau didelių ir ryškių skirtumų. Fotografai yra asmenybės ir jie patys formuoja savo kūrybos kryptį ir koncepciją. Todėl, mano galva, geografiškai skirstyti fotografijos tendencijas nebeįmanoma.

Kokie Tavo kūrybiniai planai?

Tikiuosi rasti dar daug ypatingų, išskirtinių istorijų ir jas papasakoti jums visiems. Ne vieną ir šiuo metu nagrinėju, ir laikiu, kada širdis lieps jomis pasidalyti.

Ar fotografijos srityje turi siekiamybę? Kokia turėtų būti fotografija ar nuotraukų serija, kad ją sukūręs galėtum sakyti, jog tai – tikrai „stiprus“ darbas?

Manau, jokios formulės, kaip sukurti „stiprią“ seriją nėra. Visų pirma, svarbu pačiam atsakyti į klausimus, kuriuos sau iškėlei pradėdamas temą, ir tik tada ieškoti neįvykdytų užduočių ar sulaužytų taisyklių. Manau, kad pasakojimas prasmingas tada, kai jis priverčia žiūrovą nors minutei susimąstyti ir išgyventi užfiksuotą emociją.

Tado Kazakevičiaus fotografijų serijas galima pažiūrėti internete:

www.tedkozak.com

Kalbėjosi Tomas Pabedinskas